

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

باسمه تعالی

پیش آزمون تشریحی مدارس سلام

(دوره دوم متوسطه)

نام و نام خانوادگی:

مدرسه:

کلاس:

مدت آزمون: ۷۵ دقیقه

پایه: دهم (رشته ریاضی و تجربی)

نام درس: فارسی

تاریخ آزمون: دی ماه ۱۴۰۰

صفحه ۱ از ۴

بارم	سؤال	ردیف
۷	قلمرو زبانی	
۱	معنی و مفهوم واژگان	(الف)
۱	با توجه به ابیات و عبارات زیر، معنی و مفهوم واژه‌های مشخص شده را بنویسید. الف) تویی رزاق هر پیدا و پنهان تویی خلاق هر دانا و نادان ب) هم فرقت بود و هم وصلت؛ هم محنت بود هم شادی ج) من و برادرم هر یک لنگی کهنه پوشیده بودیم و پلاس پاره‌ای در پشت بسته از سرما. د) معنی کدام واژه درست ذکر نشده است؟ (۱) رعنا: زیبا (۲) نقض: شکستن (۳) فلق: غروب خورشید (۴) کرای: کرایه	۱
۲	املاي واژگان	(ب)
۱	واژه درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) همه کس را به سزا حق شناس باش؛ خاصه (غرابت - قرابت) خویش را. ب) (صبا - سبا) بر آن سر زلف از دل مرا بینی ج) مروّت نباشد همه در (تسبیح - تسبیه) و من به غفلت خفته د) تا (خوار - خار) غم عشقت آویخته در دامن	۲
۱	نادرستی‌های املایی را بیابید و درست آن را بنویسید. فکّ زیرین را پیمود و در آخوره ماند؛ پس بالا رفت؛ از یال و قارب به زیر آمد.	۳
۴	دستور	(ج)
۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵	با توجه به متن زیر، به پرسش‌های داده شده پاسخ دهید. «تو تنها تر از شجاعت / در گوشه روشن وجدان تاریخ ایستاده‌ای / به پاسداری از حقیقت / و صداقت / شیرین‌ترین لبخند / بر لبان اراده توست» الف) در سروده بالا ترکیب «وجدان تاریخ» وصفی است یا اضافی؟ ب) کدام واژه داخل کمانک در مورد زمان دقیق فعل «ایستاده‌ای» درست است؟ (ماضی نقلی، ماضی ساده) ج) در گروه اسمی «لبان اراده تو» «هسته» را مشخص کنید؟	۴
۰/۲۵	کدام واژه با از دست دادن معنای پیشین و پذیرفتن معنایی جدید، به دوران بعد منتقل شده است؟ الف) گرمابه (ب) شادی (ج) خورجین (د) بازگرفت	۵

باسمه تعالی

س ل م
مجموعه مدارس سلام

پیش آزمون تشریحی مدارس سلام

(دوره دوم متوسطه)

نام و نام خانوادگی:

تاریخ آزمون: دی ماه ۱۴۰۰

مدت آزمون: ۷۵ دقیقه

کلاس:

مدرسه:

صفحه ۲ از ۴

پایه: دهم (رشته ریاضی و تجربی)

نام درس: فارسی

بارم	سؤال	ردیف
۰/۲۵	نوع فعل «شد» در مصراع «از سر پیمان برفت با سر پیمانه شد» با مفهوم واژه ردیف در کدام گزینه یکسان است؟ الف) ارغوان جام عقیقی به سمن خواهد داد ب) رقیب آزارها فرمود و جای آشتی نگذاشت چشم نرگس به شقایق نگران خواهد شد مگر آه سحرخیزان سوی گردون نخواهد شد	۶
۰/۵	بیت زیر را بر اساس ترتیب اجزای جمله در زبان فارسی، مرتب کنید. «دید یکی بحر خروشنده‌ای ســـهمگنی، نـــاداره جوشـــنده‌ای»	۷
۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵	با توجه به متن زیر به پرسش‌های داده شده پاسخ دهید. «آه، چه شب‌ها! ای پنجره گرد اتاقد من، که از تخت خوابم به سویت نگریستم؛ زمین هنوز دور بود نامهربان و اندیشه من بر چهره موج آب‌ها در نوسان، منقلب شدنی که از موج‌های دریا فاش می‌شود.» الف) نوع حذف را در جمله اول مشخص کنید. ب) کاربرد معنایی پسوند «ک» را در واژه «اتاقد» بنویسید. ج) کاربرد واژه دو تلفظی را در عبارت نشان دهید. د) در عبارت مذکور، حالت کدام واژه‌ها نسبت به هم «هم‌خانواده» است؟	۸
۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۲۵	به سؤالات زیر پاسخ دهید. الف) کدام گروه از کلمات زیر اهمیت املائی بیشتری دارند؟ ۱) پرده نیلوفری ۲) دانش او ۳) فروغ تجلی ۴) چشمه کوچک ب) در بیت زیر، کاربردهای «و» را به ترتیب بررسی نموده، نوع هریک را بنویسید. «شاد و بی‌غم بزی که شادی و غم زود آیند و زود می‌گذرند» ج) نقش دستوری کدام واژه در عبارت زیر، نظیر «ش» در مصراع «ز روی لطف بگویش که جا نکه دارد» است؟ «هرچه فکر می‌کرد نمی‌فهمید چه احتیاجی به دیوار هست، شب‌ها فرش می‌انداختند و سماور را آتش می‌کردند و او را دنبال پدر و مادر بهمن می‌فرستادند.»	۹
۵	قلمرو ادبی	
۴	آرایه‌های ادبی	الف)
۰/۵	در عبارت «برادران یوسف چون او را زیادت نعمت دیدند و یعقوب را بدو میل و عنایت دیدند، آهنگ کید و عداوت کردند.» واژگان مشخص شده چه آرایه‌ای را پدید می‌آورند؟	۱۰
۰/۷۵	در بیت‌های زیر، مفهوم کنایه‌های مشخص شده را بنویسید. الف) چو در وقت بهار آیی پدیدار ب) دلا معاش چنان کن که گر بغلزد پای ج) بر تیر جورتان ز تحمل سپر کنیم حقیقت پرده برداری ز رخسار فرشته‌ات به دو دست دعا ننگه دارد تا سختی کمان شما نیز بگذرد	۱۱

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

باسمه تعالی

پیش آزمون تشریحی مدارس سلام

(دوره دوم متوسطه)

نام و نام خانوادگی:

مدرسه:

نام درس: فارسی

کلاس:

مدت آزمون: ۷۵ دقیقه

پایه: دهم (رشته ریاضی و تجربی)

تاریخ آزمون: دی ماه ۱۴۰۰

صفحه ۳ از ۴

بارم	سؤال	ردیف
۰/۵	به سؤالات زیر پاسخ دهید. الف) کاربرد واژه «بنا» در مصرع اول بیت زیر، سبب خلق آرایه ادبی ..... شده است. «بر کن ز بن این بنا که باید از ریشه بنای ظلم برکنند»	۱۲
۰/۵	ب) مفهوم حقیقی واژه‌ای را که در بیت زیر، در معنای مجازی به کار گرفته شده، بنویسید. «بادی که در زمانه بسی شمع‌ها بکشت هم بر چراغدان شما نیز بگذرد»	
۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵	آرایه ادبی مناسب با هر بیت را برگزیده، در برابر آن بنویسید. (یک آرایه، اضافه است) الف) گه به دهان بر زده کف چون صدف ب) گفتم که بوی زلفت گمراه عالمم کرد ج) هر خسی از رنگ گفتاری بدین ره کی رسد گه چو تیری که رود بر هدف گفتا اگر بدانی هم اوت رهبر آید درد باید پرده سوز و مرد باید گام زن	۱۳
۰/۲۵	به سؤالات زیر پاسخ دهید. الف) کدام بیت در حوزه ادبیات غنایی می‌گنجد؟ ۱) گرت هواست که معشوق نگسلد پیمان ۲) چون داد عادلان به جهان در بقا نکرد ب) کدام ویژگی‌های «شعر سپید» در سروده زیر مشهود است؟ (ذکر دو مورد کافی است) «شمشیری که بر گلوی تو آمد/ هر چیز و همه چیز را در کاینات/ به دو پاره کرد/ هر چه در سوی تو حسینی شد/ دیگر سو یزیدی...» ج) «گوشواره عرش» از مجموعه اشعار کدام شاعر معاصر است؟	۱۴
۱	حفظ شعر	(ب)
۱	مصرع یا بیت جا افتاده در عبارت زیر را کامل کنید. الف) تا خار غم عشقت آویخته در دامن ..... ب) متحیرم چه نامم شه ملک لافتی را	۱۵
۸	قلمرو فکری	
۳	درک مطلب	الف)
۰/۵	مفهوم مشترک ابیات زیر را بنویسید. الف) ما بارگه دادیم این رفت ستم بر ما ب) چون داد عادلان به جهان در، بقا نکرد بر قصر ستمکاران، گویی چه رسد خذلان بیداد ظالمان شما نیز بگذرد	۱۶
۰/۵	در بیت «ای تو رمه سپرده به چوپان گرگ طبع / این گرگی شبان شما نیز بگذرد» مقصود شاعر از «رمه» و «چوپان گرگ طبع» چیست؟	۱۷

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

باسمه تعالی

پیش آزمون تشریحی مدارس سلام

(دوره دوم متوسطه)

مجموعه مدارس سلام

نام و نام خانوادگی:

مدرسه:

نام درس: فارسی

کلاس:

پایه: دهم (رشته ریاضی و تجربی)

مدت آزمون: ۷۵ دقیقه

تاریخ آزمون: دی ماه ۱۴۰۰

صفحه ۴ از ۴

بارم	سؤال	ردیف
۰/۲۵	با توجه به ابیات زیر به سؤالات داده شده پاسخ دهید. «در بن این پرده نیلوفری خواست کزان ورطه قدم در کشد لیک چنان خیره و خاموش ماند الف) مقصود شاعر از قسمت مشخص شده چیست؟	۱۸
۰/۲۵	کیست کند با چو منی همسری خویشتن از حادثه برتر کشد کز همه شیرین سخنی گوش ماند» ب) پس از رسیدن به دریا، چه تغییری در نگرش و نحوه تفکر چشمه ایجاد شد؟	
۰/۵	به سؤالات زیر پاسخ دهید. الف) در عبارت زیر نویسنده بر کدام ویژگی اخلاقی تأکید می‌کند؟ «اثر غم و شادی پیش مردمان، بر خود پیدا مکن»	۱۹
۰/۵	ب) استنباط نویسنده از عبارت زیر چیست؟ «آدم در نقشه‌اش نبود و بهتر که نبود. در پیچ و تاب عرفانی اسلیمی آدم چه کاره بود؟»	
۰/۵	ج) با توجه به متن زیر، چرا ناصر خسرو دعوت وزیر ملک اهواز را نپذیرفت؟ «غرض من دو چیز بود: یکی بی‌نوايي؛ دویم گفتم همانا او را تصور شود که مرا در فضل مرتبه‌ای است زیادت، تا چون بر رقعہ من اطلاع یابد قیاس کند که مرا اهلیت چیست.»	
۵	معنی و مفهوم نظر و نثر	(ب)
۰/۵	الف) معنی و مفهوم عبارات زیر را به نثر روان بنویسید. ۱) معلم مشوش بود از در ناسازی صدا برداشت. ۲) از برهنگی و عاجزی به دیوانگان مانده بودیم و سه ماه بود که موی سر باز نکرده بودیم.	۲۰
۰/۷۵	ب) در هریک از عبارات زیر مفهوم قسمت‌های مشخص شده را بنویسید. ۱) یوسف صدیق وفادار بود و یعقوب خود او را به صبر آموزگار بود. ۲) به زبان، دیگر مگو و به دل، دیگر مدار و اندر همه کاری داد از خوشتن بده.	
۰/۵	الف) مفهوم سروده «بر تالابی از خون خویش / در گذر گه تاریخ ایستاده‌ای / با جامی از فرهنگ / و بشریت رهگذار را می‌آشامانی» چیست؟	۲۱
۰/۷۵	ب) معنی و مفهوم اشعار زیر را به فارسی روان بنویسید. ۱) قطره باران که در افتد به خاک ۲) گرت هواست که معشوق نغسلد پیمان ۳) آب اجل که هست گلوگیر خاص و عام	
۰/۷۵	زو بدمد بس گهر تابناک	
۰/۷۵	نگاه دار سررشته تا نگه دارد	
۰/۷۵	بر حلق و بر دهان شما نیز بگذرد	
۲۰	بارم کل	